

ሕጂኸ ካብ ኣረጫናዊ ስርዓት እንታይ ትጽብዩ?

ሃገርና ካብ መግዛእቲ ስርዓት ኢትዮጵያ ነጻ ካብ ትወጽእ እንሆ 28 ዓመት ኮይኑ ።ንደርጊ ዝተክኤ ስርዓት ኢሰያስ ግን ንሃገርን ህዝባን ብዝለዓለ ደረጃ ናብ ድቕድቕ ጸልማት ዝሸሸመ፡ተስፋ መንእሰያት ዘጸልመተ፡ ኣሸሓት መንእሰያትን ስድራቤትን ንስደት ዝበታተነ ሃገር ብምልእታ ናብ ቤት ማእሰርቲ ዝቐየረ ኣረጫናዊ ስርዓት'ዩ ።

ኾይኑ ግን ኣብዚ እዋን እዚ ተቓውሞታት ብኹሉ ኩርንዓት ዓለም ናይ ይኣክል መልእክትታትን ምእትእስሳራትን ይሕይል ብምህላው ኣብ ሓጺር እዋን ነበረያ ነበረ ክኸውንዩ። ስርዓት ኢሰያስ እዚ ካብ ኮነ ኣብዚ እዋን'ዚ ንዝሞተ ስርዓት ጼርካ ክትገዓዝ ምፍታን እንታይ ረብሕኡ?ሕጂከ ድሕሪ ናይ 28 ዓመት ውድቀት፣ሞት፣ ስደት፣ ካብዚ ኣረጫናዊ ስርዓት እንታይ ትጽብዩ?ኣብ ውሽጢ እዚ ስቓይ እዚ ግን ዑላት ጸረ ህዝብን ሃገርን ክሰብ ዘለው ደቂስካ ዝሕደር ኣይኾነን ንሓራድን ጨቕንን ስርዓት ንግስነትካ ይቐጽል ርገጸና የዕንወና ንስካ ትሕሸና "ንሱ ንሕና :ንሕና ንሱ" ንዝብሉ ብጸበባ ህዝቢ ዘሸካዕልሉ መሊእካ ምስዓር እዋኑዩ።

እቲ ኣብ ዋሽንግቶን ዲሲ ብምኽንያት መበል 28 ዓመት በዓል ነጻነት ብ-05/24/2019 ብክልቲኡ ሸነካት ዝነበረ ሰላማዊ ሰልፊ ብደለይቲ ፍትሕን ዲሞክራሲን ዝነበረ ናህሩ ይኣክል!! ይ ኣ ክ ል !! ንዓመጽን ሞትን ስደትን መከራን ክብሉ ከለው፣ ብሸነክ ደገፍቲ ኣፊጫናዊ ስርዓት ከኣ ሕጂ ውን ከም ድላዩ ይቕተለና ይረምሰና ብምባል ካብታ ቀጽሪ ኤንባሲኣም ከይወጹ ጸሎቶም ከብጽሑ ውዲሎም። እሞ እቲ ፍልልይ ናይ ክልቲኣም እዚዩ ነይሩ። ኣብ ታሪኽ ከኣ መን'ዩ ተሓታቲ ንምፍላጥ ርሑቕ ኣይኮነን።

ኣብ ሓንቲ ዓለም -ቅጺ 2 በቲ ፍሉጥ ደራሲ ኣማንኤል ሳህለ (ብ2014) ዝተጻሕፈት መጽሓፍ ኣብ ግጽ - 91 ኣብ ትሕቲ ንኡስ ኣርእስቲ ዓይነታት መንግስቲ ዝብል ከምቲ ኣስፍርዎ ዘሎ ቃል ብቃሉ ብምስፋር የቕርቦ ኣለኩ፡ ከምዚ ከኣ ይብል "...ኣስታት 16 ዓመታት ይገብር(ሕጂ 21 ዓመቱ ማለትዩ) ኣብኣስመራ ከለኹ ሓደ ናይጀርያዊ ምሁር ከምዚ ኪብል ሰሚዔዮ፡ "ኣብ ህይወተይ ብዙሕ ምንቅስቓሳት ሓርነት ርእዮ፡ ከም ናይ ኤርትራ ካብ ህዝቢ ዝወጸን ዝፈልፈለን መላእ ህዝቢ ዝተሳተፎን ሓርነታዊ ምንቅስቓስ ግን ርእዮ ኣይፈልጥን። ካብ ኩሉ ዝገርመኒ ነገር እንተሎ ኸኣ ፡ እዚ ካብ ህዝቢ ዝፈልፈለ ሰውራ'ዚ ነቲ ህዝቢከም ዘይናቱ ኪርእዮ ኸሎ ምዕዛበይ ኢዩ..." ብምቅጻል ኣማንኤል ሳህለ ከምዚ ይብል..."...ክንዲ ዘኸለስኩስ ኢደይ ተነኸስኩ ማለት ከምዚ ኢዩ።ኣብ ዓለም በቶምካብ ኣብራኹ ዝወጹ መራሕቱ ኪቕጥቀጥ ዚውዕልን፡ ብኣታቶም ዝተዳህለን ዝተኸሕደን ዝተደፍረን ዝተናዕቀን ህዝቢ እንተሎ ህዝቢ ኤርትራጥራሕ ኢዩ።

ነዚ ንዕቀት'ዚ ክምዕብል ወይ ኪቕጽል ተሓጋገዝቲ ካብ ዝኾኑ ክፋል ሕብረተሰብና ኸኣ ብብዝሒ ኣብ ወጻኢ ይርከቡ።...ብምባል ንህልዊ ኩነታት ሃገርና ግርም ጌሩ ገሊጽዎ።

ዝተንበርኹን ዝፈርሑን ንኢሳያስ ከሌጉሱ ዘይዛረብዎ ዮብሎምን ኣብ ንኣብነት ከም በዓል ኣልኣሚን መሓመድ ስዒድ ኣብዚ ሓጺር እዋን ዝተዛረቦ ዘሕፍር ቃል ፣....." ኣብ ምሉእ ዓለም ከም ኣብ ኤርትራ ዘሎ ሰላምን ዲሞክራሲን ኣብ ካልእ ኣበይ ኣሎ ?...ኢሉ ክምህረና ፈቲኑ፡ ኣብ ኤርትራ እዚ ሕጂ ዘሎ ኩነታት ዝለዓለ ሰላምን ዲሞክራሲን እንተኾይኑ ካልእ እንተዘ ይበልናዩ ኣእምርኡ ስሒቱሎ ምሕረት ዮወርደሉ ጥራሕ ኢና ክንብል ንክእል።

ብካልእ ሸነክ፡ ብምኽንያት 40 ዓመት ምምስራት "ድምጺ ሓፋሽ"ድምጺ ሓፋሽ ዝሕርማ ሬድዮ፣ ሓደ ካብ ስርሓታ ድሕሪ ሓደ ሰሙን መዓልቲ ነጻነት ንናይ ንቤት ማእሰርቲ ማርያም ግንቢ ዑደት ጌርና ንኣብያቱ ማእሰርቲ ናይ ኣረሜናዊ ስርዓት ደርጊ ሰኒድና...ብምባል ንኣተሓሕዝ እሱራት ደርጊ ብምረት ክገልጹ ከለው.." ወዲ ሰብ ክሰብ ክንደይ ጩካን ምኽኑ ከረድኡና ፈቲኖም፡እቲ ዘገርም ኣብ ዚ'ሎ ቤት ማእሰርቲ ማርያም ግንቢይ ይሓይሽ ወይስ ኮንተይነራት ዓዲ ኣበይቶ.ወይ ጎዳጉዲ ወኸሩ :ዊዓ ወይ ናይ ተሰነይ ትሕተ መሬት ገሃነም....:ምስ ናይ ህግደፍ እቲ ፍልልዩ ወዲ ሰብ ክሰብ ክንድዚ ይጩክን እንተ ተባሂሉ ንተግባራትን ኣብያተ ማእሰርቲ ህግደፍ ርኢኻ ከኣ ኣንታ ወዲ ኣሬሜንኮ ክሰብ ክንድዚ ጩኻንድዩ ብምባል ጥራሕ ኢኻ ትፋላልዮም።

ገለ ብፍርሒ ዝተዋሕጡ ምሁራት በሃልቲ ንዕላማታት ኢሳያስ ከተግብሩ ዘይብልዎ ነገር ዮሎን ።ከም ኣብነት ገዳይ ፕረፈሰር ኣስመሮም ለገሰ ክጠቕስ:-ፕ/ር ኣብ ዝሓለፈ 3 ወርሒ ንጎይትኡ ኢሳያስ ከሌጉስ ጻሕታሪ ውግእ ዝኾነ ቛላት ሰሚዕና።ሕሉፍ ሓሊፉ ኣብ ልዕሊ ኤርትራውያን ደቀንስትዮ ኣብ ሰይራ ብተጋደልቲ ወያነ ከም ዝተደፍሩ ሓቢሩና :ሓቀኛ ሓበሬታ እንተኮይኑ ምግላጹ ጽቡቕ እዩ።ኹይኑ ግን ናይ ሽዑ መሰርሕ'ቱ ሽዑ ንሽዑ ፕ/ር ኣስመሮም ንሰይራ ገጹ ከምዘይከደ ኣቛሊዎም: እንታይ ድኣ ንኢሳያስ ንኸሕጉስ ይዛረብ ምኽኑ ኣሚቶምልና።

በዚ ኣጋጣሚ ብዛዕባ ፕ/ር ገለ ሓቅታት ክጠቅስ ክፍትንዩ ።ኣብ እዋን ኹናት ኢትዮ-ኤርትራ ይኹን ድሕሪኡ ብሸነክ ኤርትራ ንብረት ኤር ትራውያን ብስርዓት ኢትዮጵያ ዝተመንዘዔ ንብረት እተጻርን እትስንድን ኮሚሽን :ኮሚሽነር ምንባሩ ይፍለጥ።በዚውን ምዝገብኡ ጨሪሹ ናብ ላዕሊዎይ ናብ ዶብ ኮሚሽን ኣቅሪቡ።እቲ ዘገርም ኣብ 2001 ፕ/ር ኣስመሮም ምስ መሰርሕቱ ብጉዳይ ስርሑ ጸብጸብ ከቕርብ ብማለት ምስ ኢሳያስ ኮፍ ኣብ ዝበለሉ እዋን :ኢሳያስ ኣገባብ ጸብጸብ ኣቀራርብኡ ደስ ስለ ዘይበሎ "..ዓንጀልጀል ኣይትበል.."ብምባል ጉንድ

እዝኑ ከም ዘለሃሞ ናይ ትማሊ ተዘክሮዩ፡ እቲ ዘግርም ግን ፕ/ር ጽፍዒቱ ቐሊሙ ሓዋርያ ክመስል ንክልኣይቲ ምዕጉቱ ኣዳለወ ፡ኢሰያስ ግን ኣይደገሞን ንክልእ ግዜ ትጽንሓልካ ዝበሎ ይመስል ነይሩ ። እቲ ዘገርም ንክብሩን መንነቱን ዘይተቃለሰ ሰብ ንመሰላት ካልኣት እቃለስ ኣለኹ ክብለና ኣየገርምንዶ።እንተ እቲ ናይ ኢሰያስ ምጽፋዕ ንመቐልስቱን ንብዕድሙ ንዝዓብዩዎ ሰባት ምጽፋዕን ምምብርኻኽን ኣመሉ ምኻኑ ኢና ንፈልጥ።

እቲ ካልእ ቀንዲ ስራሕ ፕ/ር ከም ኮሚሽነር ጸብጸቡ ናብ ላዕላዎይ ናይ ዶብ ኮሚሽን ምስ ኣቅረበ ላዕላዎይ ኮሚሽን ውጽኢት ስርሓት ንክልቲኤም መንግስታት ኣፍሊጡ እዩ፡ ኣብ ነዊሕ ዝርዝር ከይኣተኩ ነታ ዕማም ናይ ፕ/ር ዝነበረት ውጽኢት ኮሚሽን ብዝምልከት ክሰብ እዛ እዋን እዚኣ ንህዝቢ ኤርትራ ኣይገለጸሉን ኣሎ። ምኽንያቱ ንብረት ኢትዮጵያውያን ብስርዓት ኢሰያስ ዝተመንዝዔ ዝለዓለ ምኻኑ ብላዕላዎይ ኮሚሽን ዶብ ኢትዮ-ኤርትራ ስለ ዝተራገጸን ክልቲኡ መንግስታት ከኣ ከም ዝተቀበሎን ተረጋጊጹዩ።ብዛዕባ እዚ ጉዳይዚ ስርዓት ኢሰያስ ይኹን ኮሚሽነር ንህዝቢ ኣይሓበሩን። እቲ ጉዳይ ዝያዳ ንምብርሁ ከምዚ እዩ..." ብኢትዮጵያ ዝተመንዝዔ ንብረት ግምት 160 ሚልዮን ዶላር ክከውን ከሎ ብሸነክ ስርዓት ኢሰያስ ዝተመንዝዔ ንብረት ከኣ 170 ሚልዮን ዶላር ብምኻኑ ምስ ተዋራረደ፡ ኤርትራ 10 ሚልዮን ዶላር ንኢትዮጵያ ከተሕውያ እዩ እቲ ውሳኔ ፡እዚ ግን ንህዝቢ ኣይተገልጸን እቲ ሰነድ'ውን ብትግርኛ ኣይተተርጎመን።እሞ ቀንዲ ስርሓት ፕ/ር ኣስመሮም ለገሰ ነዚታት ኣቐሚጡ ናብ ምስዋር ውግእ እንታይ የእተዎ። ካልኣይቲ ጽፍዒት ከይተርክቦ ደኸን ይኸውን ወይ ሓድሽ ተልእኾ ኢሰያስ ነጋሪት መለከት ውግእ ምህራም እዩ።እዚ ኩሉ እንታይ ኣድለየ? ንውልቀ መላኺ ተማእዚዝኻ'ውን ብዙሕ ናይ ምድሓን ዕድል የብልካን እዚ ከኣ ተመክሮ ኢሰያስ ኣፈወርቂ ኣብ ውሽጢ እዚ 50 ዓመታት'ዚ ዝምስክሮዩ።

ውልቀ መላኺ ኢሰያስ ልዕሊ 350 ኣብያተ ማእሰርቲ ሃኒጹ ሃገር ናብ ቤት ማእሰርቲ ዝቐየረ፣ሕጋዊ ባጀት ዘይብላ፣ከም መንግስታዊ ስርዓት ካብ ትቐውም ኣዲት ጌራ ዘይትፈልጥ፣ ልዕልና ሕጊ ዝሓረማ፣ መወዳእታ ዘይብሉ ግዱድ ዕስክርና እትውንን ሃገር ህዝብን ዝደሃኽ ስርዓት ብምኻኑ፣ኹላትና ንረብሓ ሃገርን ህዝብን ንምድሓን፣ ፍርሕን በለጽን ወጊድኻ ሰባያ ብምባል ነዚ ስርዓት'ዚ ንምጽዳፍ ንተዓጠቕ።

ሞትን ዕንዑትን ንኢሰያስን ተሓባብርቱን

ዓወት ንተቓላሳይ ህዝቢ ኤርትራ

ክብርም መሓሪ

ካብ ሕቡራት ሃገራት ኣመሪካ።